

Titel: Journalen CC

Citation: "Journalen CC", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K17*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2000 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-cc-txr-shoot-id49d101da-9f45-4c26-988b-40eeca20b978.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K17

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

Tekstredegørelse

1. Manuskriptbeskrivelse 267
2. Datering og kronologi 269
3. Indhold 273

1. Manuskriptbeskrivelse

Journalen CC er en indbundet bog, beskrevet både forfra og bagfra. Forfra rummer den latinske bibeloversættelser, og bagfra har den været beskrevet med optegnelser på dansk. Bogen er af SK selv mærket »CC«. Den har oprindeligt bestået af 91 blade, men 23 (de danske optegnelser) er gået tabt.* Den tabte tekst er imidlertid indirekte overleveret i H.P. Barfods udgave *Af Søren Kierkegaards Efterladte Papirer (EP)*. *Journalen findes i Kierkegaard Arkivet (KA) på Det Kongelige Bibliotek.

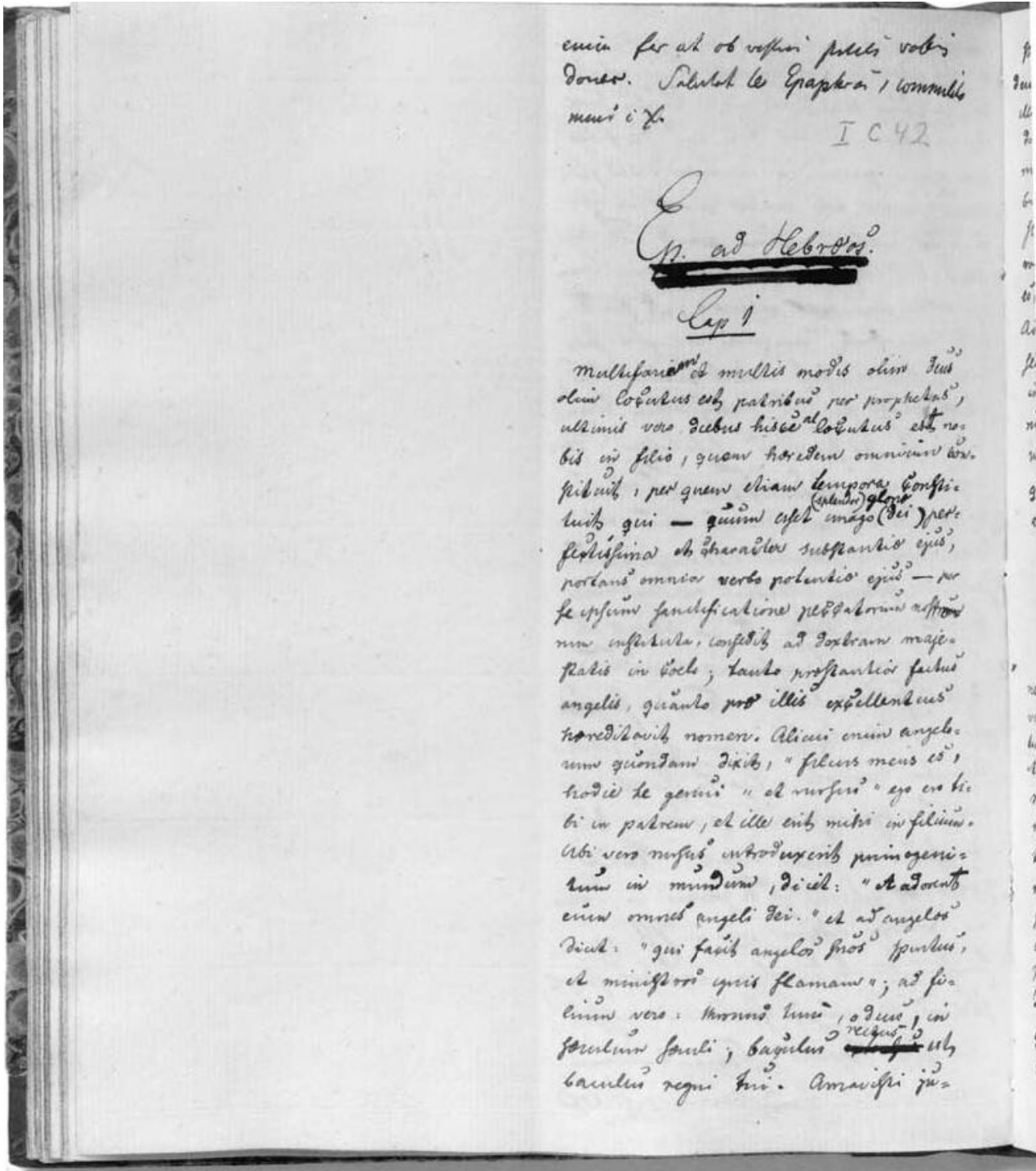
Det bevarede manuskript består af et halvbind af brunt skind og brunligt marmorert overtrækspapir med 68 blade i 4°.* Bindet er på indersiden af bagpermen mærket »CC«. Ryggen er påklæbet en mørkeblå etiket med påskriften »CC« skrevet med sort blæk.*

Ingen paginering. S. [1]-[46] bagfra mangler.

Papir: svært, ribbet; vandmærke: en bikube stående på en sokkel med bogstaverne Honig. Mål: 201 x 165 mm.*

Bladene er foldet på langs; inderspalten rummer tekst, yderspalten få tilføjelser.

Håndskriften er omhyggelig (se illustration 8

8. Journalen CC, bl. [49v]. Smuk overskrift og sirlig håndskrift samt rettelser og tilføjelser

), sine steder dog præget af hastværk. Latinsk hånd i oversættelser og marginalier, gotisk hånd i en dansksproget marginalnote (jf. illustration 10).

En del korrektioner.

(B-fort. 439; KA, C pk. 1 læg 2; Pap. I A 328-341 + Pap. I og XII C 11-12 + 36 + 42-44)

2. Datering og kronologi

SKs oversættelser fra græsk af Det Nye Testamente omfatter følgende skrifter: Apostlenes Gerninger 1-4 og 24-27; Filippibrevet; Kolossenserbrevet; Første og Andet Brev til Thessalonikerne; Første og Andet Brev til Timotheus; Brevet til Titus; Brevet til Filemon; Hebræerbrevet; Jakobs Brev 1-4,15. Disse oversættelser i journalen CC, skrevet forfra, indeholder ingen konkrete angivelser, som gør det muligt med sikkerhed at fastsætte affattelsestidspunktet. Der kan dog ikke herske tvivl om, at SKs oversættelsesvirksomhed er knyttet til hans teologiske studium, der blev påbegyndt i 1830 og først afsluttet 10 år senere.

Udgiverne af *Pap.* har fremsat den formodning, at oversættelserne afspejler SKs deltagelse i nogle af de eksegetiske forelæsninger og øvelser ved Det Teologiske Fakultet i årene 1833-36, og at oversættelsen af ApG kan sættes i forbindelse med H.N. Clausens forelæsninger over »de vanskeligere Dele af *Apostlernes Gjerninger*«, der blev afholdt i vintersemestret 1833-34.*

I lektionskatalogen for vintersemestret 1834-35 hedder det, at »Mag. C. E. Scharling (...) vil i offentlige Forelæsninger (...) forklare *Pauli Breve til Ephesierne, Colossenserne og Philippenserne*.«* Denne forelæsningsrække kan have inspireret SK til at oversætte Fil og Kol; Ef sprang han over, og på egen hånd oversatte han 1-2 Thess.*

Sommersemestret 1835* forelæste professor C.T. Engelstoft over pastoralbrevene.* Det er tænkeligt, at SKs oversættelser af 1-2 Tim og Tit knytter sig til denne øvelsesrække, men oversættelsen af Filem har han tilsyneladende udarbejdet af egen tilskyndelse.

Det fremgår af lektionskatalogen for vintersemestret 1835-36, s. 2, at »Mag. C. E. Scharling (...) vil (...) forklare *Pauli Brev til Galaterne, Jakobs Brev, Peters to Breve og Juda Brev*«, og på samme side annonceres det, at »*Ernst Vilhelm Kolthoff (...) holder privatissime et Repetitorium over Brevet til Ebræerne*«. SKs oversættelse af Jak, som han ikke fik færdiggjort, og af Hebr vil således kunne sættes i forbindelse med disse to undervisningstilbud.

Hvorvidt SK virkelig har deltaget i nogen af de ovenfor anførte forelæsninger, kan ganske vist ikke afgøres, eftersom deltagerlisterne fra de pågældende forelæsninger og øvelser er forsvundet.* Det forekommer dog meget sandsynligt, at oversættelserne, som den eksamensforberedelse de også var, i lighed med flere andre af SKs studiemæssige optegnelser i nogen grad har været foranlediget af hans deltagelse i undervisningen ved Københavns Universitet.

De danske optegnelser, skrevet bagfra i journalen, indeholder kun to datoangivelser;* men til gengæld finder vi udtalelser og dagsaktuelle henvisninger, som gør en omtrentlig tidsbestemmelse mulig.

I CC:12 anfører SK: »Men naar man seer, hvor nødvendigt det i den senere Tid er bleven at begynde ethvert philosophisk Værk med den Sætning: 'Der var en Gang en Mand, der hed Cartesius'«. Dette er formentlig en hentydning til H.L. Martensens anmeldelse* af J.L. Heibergs *Indlednings-Foredrag til det i November 1834 begyndte logiske Cursus paa den kongelige militaire Høiskole*, hvor Martensen fastslår: »Det var som bekendt *Cartesius*, der optraadte som Philosophiens Reformator« (s. 517f.).

I samme optegnelse hedder det lidt senere: »Og det forundrede mig derfor ikke, at min Skomager havde udfundet, at den [dvs. Hegels logiske trehed] ogsaa lod sig anvende paa Støvlers Udvikling«. Denne betragtning må antages at bygge på en optegnelse, der er skrevet på en løs lap og dateret »d. 5 Jan. 37«.*

Man kan naturligvis gøre ved Hegels logiske Trehed, hvad man kan gøre ved Alt – outrere den, ved at overføre den paa de allersimpleste Gjenstande, hvor den vel er sand; men desuagtet latterlig. Saaledes som hvis Een vilde gennemføre den paa Støvler, vise det umidd. Standpunct, derpaa det dialectiske (at de begynde at knarke) dette tredie Eenhedens. –

Når SK i CC:12 også udtaler: »men da det formodenlig ikke vil lykkes, saa vil vi idetmindste med vore Finantsmænd tilraabe dem: Besparelser, energiske og gennemgribende Besparelser«, så afspejler det ikke blot pressens gentagne beskæftigelse i 1836 med de skrantende statsfinanser,* men er sandsynligvis en direkte henvisning til en artikel af Tage Algreen-Ussing i *Kjøbenhavnsposten* nr. 340, 3. dec. 1836 (s. 1376), hvor han fortæller, at »alle Landets fire Stænderforsamlinger (...) have udtalt: *Gjennemgribende, energiske Besparelser*.«

En reference (i CC:12.3) til første bind af Görres *Die christliche Mystik*, Regensburg og Landshut 1836, som SK anskaffede den 11. nov. 1836,* giver sammen med de øvrige indikationer det indtryk, at de danske optegnelser må være nedskrevet i slutningen af 1836 og afsluttet først på året 1837.

Journalens mulige tilblivelseshistorie og kronologi kan sammenfattes på følgende måde: De latinske bibeloversættelser er skrevet først. Arbejdet med disse er sandsynligvis påbegyndt i okt. 1833 og afsluttet i marts 1836. Da SK mod slutningen af 1836 besluttede sig for at anvende bogen til et ganske andet formål, påbegyndte han bagfra skrivningen af de danske optegnelser.* På et tidspunkt senere end ibrugtagningen* har han på indersiden af bagpermen med tyk pen tegnet et markant »CC«.*

På bogens ryg klæbede SK en mørkeblå mærkat beskrevet med mørkt blæk. Det er overvejende sandsynligt, at det skrevne, som i dag kun med vanskelighed kan skimtes, skal læses »CC«. Bogstavernes hældning er imidlertid tydelig nok og sætter os i stand til at fastslå, at den blå etiket er anbragt på ryggens øverste halvdel. Det bekræfter formodningen om, at bibeloversættelserne er skrevet *forfra* og de danske optegnelser dermed *bagfra*. Når den indvendige bogstavmarkering af journalen er foretaget på bagpermen og ikke på forpermen, skyldes det efter al sandsynlighed, at SK kun henregnede de danske optegnelser til journalen CC.

3. Indhold

De danske optegnelser, skrevet bagfra i journalen, er indholdsmæssigt meget forskellige og unddrager sig en samlet karakteristik. CC:12 indeholder kritiske betragtninger over samtiden og minder om et udkast til en dagbladsartikel. CC:13 er udformet som et brev, men har ingen adressat; optegnelsen er foranlediget af en broders død, hvis begravelse skildres med satirisk nerve. I denne optegnelse findes følgende betragtning, som SK genbruger i *Enten - Eller*: *

Derfor vil man vist og lægge Mærke til, at man i Begyndelsen lader Børnene - paa et af de Spørgsmaal, som [gjøres] ethvert Barn i det korte Indbegreb af Viden, der bibringes dem: »hvad skal Barnet have?« - [svare]: »Da-Da«; og med slige sørgelige Betragtninger begynder Barnets første dog vel meest uskyldige Periode, - og desuagtet nægter man Arvesynden!*

CC:15 har ligeledes brevkarakter og indeholder sammen med CC:14 og CC:16-26 en række diapsalmatiske stemninger og refleksioner, eller, med Barfods ord, »Bidrag til S.K.s Ungdoms Stemninger.«* Som eksempel kan nævnes CC:19:

Det er den Vej, vi Alle maae gaae - over Sukkenes Bro ind i Evigheden.*

I en anden optegnelse, CC:24, hedder det:

Jeg taler helst med gamle Fruentimmer, der føre Familievøvl, dernæst med Afsindige - og tilsidst med meget fornuftige Folk.*

De latinske oversættelser af Det Nye Testamente, skrevet forfra i journalen, omfatter som nævnt følgende skrifter: Apostlenes Gerninger 1-4 og 24-27; Filipperbrevet; Kolossenserbrevet; Første og Andet Brev til Thessalonikerne; Første og Andet Brev til Timotheus; Brevet til Titus; Brevet til Filemon; Hebræerbrevet; Jakobs Brev 1-4,15. Herom nærmere i indledningen til bibeloversættelserne.